

ادامه از صفحه اول

جابه‌جایی رکوردهای نفتی ایران با خط لوله گوره – جاسک

براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، در فزاں اول قرار است دو پالایشگاه مدرن با ظرفیت مصرف روزانه ۴۵۰ هزار بشکه در این منطقه احداث شود که حرکتی بزرگ محسوب می‌شود. یکی از رکوردهای درخور توجه این طرح راهبردی، حضور مؤثر و فعال شرکت‌های داخلی در اجرا و مهم‌تر از آن ساخت و تأمین تجهیزات حساس، کلیدی و فناورانه آن است که به‌طور مشخص دیروز با حضور وزیر نفت، یکی از قراردادهای آن بر امضا رسید. ساخت و تأمین ۵۰ الکتروموتور غول‌آسا و بزرگ برای انتقال نفت خام در این خط لوله هزارو صد کیلومتری، رکورد جدیدی برای شرکت‌های داخلی است که به تجهیزات با مدت محدود به سازندگان تجهیزات تسری پیدا کند. رکورد دیگری که برای این طرح باید در نظر گرفت، لوله‌های مورد استفاده و مهم‌تر از آن تأمین ورق‌های مورد استفاده در این لوله است که تا پیش از این از خارج وارد می‌شد؛ اما برای اجرای طرح گوره – جاسک این ورق‌ها در داخل تولید شده و در یک زنجیره تولیدی با مشارکت شرکت فولاد مبارکه، شرکت اکسین و شرکت‌های لوله‌ساز به لوله تبدیل می‌شود. تهیه داخلی این ورق‌ها به گفته مقامات نفتی، از خروج نزدیک ۳۰۰ میلیون دلار ارز از کشور جلوگیری کرده است.حضور فعال شرکت‌های داخلی در مراحل مختلف احداث خط لوله گوره – جاسک و ساخت و قلاب ساخت و تأمین تجهیزات فنی مورد استفاده در طرح، اجرای عملیات لوله‌گذاری و ساخت تأسیسات و مدیریت پروژه، زمینه جهش و اقتصادی، فنی و مدیریت پروژه‌های بزرگ در حوزه تولید و صنعت نفت را فراهم کرده و توان رقابتی شرکت‌های داخلی در حوزه‌های بیان‌شده را در عرصه بین‌المللی و در قالب رقابت با شرکت‌های خارجی و مشارکت با آنها فراهم می‌کند. این سیاست راهبردی در صورت تداوم و حمایت حاکمیتی به توسعه منطقی صنعت نفت و تقویت نقش پیشروانی آن در توسعه کشور کمک شایانی خواهد کرد.

وزارتخانه‌ای بامرگ زودرس

اما نه شش ماه؛ بلکه هشت سال گذشت و والدین به صرافت این‌کار و انجام مسئولیت قانونی خود نیتفاندند و حتی یکی از والدین (دولت) آن را مورد نقد قرار داد؛ «ادغام وزارت بازرگانی و وزارت صنعت و معدن غیراصولی بوده است و در شرایط امروز بدون وزارت بازرگانی نمی‌توان کشور را اداره کرد و اگر وزارت بازرگانی تأسیس شود، هفته بعد زندگی مردم و وضع بازار بهتر می‌شود» (رئیس جمهوری- رسانه‌ها - ۹۸/۲/۲۲).بنابراین برخلاف جثه بزرگ، هر روز از توان فکری و حرکتی این کودک کاسته‌شد (تعیین قائممقام بازرگانی و لغو قانون انتزاع وظایف بازرگانی به وزارت کشاورزی و...)،این احتمال وجود دارد که تعارضات جدی در حوزه واردات و تعرفه‌گذاری، گسست در فرایند یکپارچه تنظیم بازار و افزایش تصدی‌های دولتی و چندپارہ‌شدن نظام تصمیم‌گیری در بخش‌های تولیدی، افزایش ناهماهنگی‌ها بروز کنند و باید برای آن چاره‌اندیشی کرد. تجربه هشت سال وزارت «صنعت، معدن و تجارت» نشان داد که اگر دل در گرو توسعه صنعتی کشور داریم، این آرزو از فراگرد حرکتی بروکراتیک – ادغام دو وزارتخانه – یا مکانیکی و از بالا به پایین امکان‌پذیر نیست؛ بلکه از مسیر غلبه گفتار صنعتی در بین دیگر گفتارها و از درون «متنی» منسجم و همبسته، دقیق و همه‌سوگرانه (استراتژی توسعه صنعتی، برآمده از خواست‌ها، ضرورت‌ها و توانمندی‌های همه اقشار و پشتوانه اراده اجتماعی محقق می‌شود؛ «فضا» و «متنی» که حضور و وجودش درحال حاضر محسوس نیست و اراده قدرتمندی برای ایجادش وجود ندارد.

شرق: بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، یکی از مسیرهای متعارف تأمین مالی بنگاه‌ها، انتشار اوراق مالی است، اما در ایران سهم این نوع تأمین مالی در مقایسه با سایر کشورها پایین‌تر است. کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس بر این باورند که روند فروش اوراق مشارکت و مداخله بانک مرکزی به نحوی است که هزینه تمام‌شده تأمین مالی از طریق انتشار صکوک برای بنگاه افزایش می‌یابد. کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس هشدار داده‌اند که عدم تمایل مردم به خرید اوراق صکوک به دلیل قیمت‌گذاری‌های بانک مرکزی سبب شده است که خرید این اوراق منحصر به چند شرکت تأمین شود و تعیین قیمت این اوراق در انحصار این شرکت‌ها باشد. این‌طور که علیرضا باغانی، کارشناس بازار سرمایه به «شرق» می‌گوید: درحال حاضر بین هشت تا ۹ شرکت تأمین داریم که عمده این شرکت‌ها وابسته به بانک‌های خصوصی هستند. او تأکید می‌کند: اگر اوراق صکوک جذابیت کافی داشت، شرکت‌های تأمین وارد چرخه خرید اوراق صکوک نمی‌شدند. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «چالش‌های تأمین مالی بنگاه‌ها از طریق انتشار صکوک (اوراق مالی اسلامی)» به بررسی موانع و مشکلات تأمین منابع مالی بنگاه‌های اقتصادی پرداخته است. در این گزارش با اشاره به اینکه یکی از مسیرهای متعارف تأمین مالی بنگاه‌ها، انتشار اوراق مالی است که البته سهم این نوع از تأمین مالی در ایران در مقایسه با سایر کشورها پایین‌تر است، به مهم‌ترین موانع پیش‌روی توسعه تأمین مالی بنگاه‌ها از طریق انتشار صکوک در بازار سرمایه پرداخته شده است.

مداخله بانک مرکزی شفافیت را کاهش می‌دهد

از نگاه کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، مداخله مستقیم بانک مرکزی در تعیین نرخ‌های اسمی، عدم التزام به رتبه‌بندی اوراق مالی و بانی آن و پیچیدگی ماهیت این اوراق، چالش‌هایی است که پیش‌روی بنگاه‌ها قرار دارد. این‌چالش‌ها منجر به افزایش هزینه تمام‌شده تأمین مالی، فقدان شفافیت در نحوه توزیع منافع مالی حاصل از انتشار اوراق و در نهایت طولانی‌شدن فرایند انتشار اوراق می‌شود. عدم مداخله مستقیم بانک مرکزی در تعیین نرخ‌های اسمی صکوک و الزام به رتبه‌بندی صکوک و بانی آن و انتشار صکوک بدون کوبی می‌تواند منجر افزایش مشارکت سرمایه‌گذاران در تأمین مالی از طریق صکوک، هزینه‌های مالی و زمانی انتشار صکوک را کاهش دهد. به اعتقاد کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، یکی از مهم‌ترین پیامدهای نرخ‌گذاری دستوری ناسازگار با شرایط بازار، توزیع غیرشفاف منافع مالی حاصل از انتشار صکوک بنگاه‌ها در بازار سرمایه است. این در شرایطی است که بازار سرمایه به‌عنوان یکی از بازارهای مهم نظام مالی باید از شفافیت بالایی برخوردار باشد و از سوی دیگر سعی کند تا مشارکت حداکثری عامه

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی اعلام کرد

گران‌فروشی اوراق صکوک به بنگاه‌های اقتصادی

علیرضا باغانی، کارشناس بازار سرمایه، در جریان نشست شورای عالی بورس و اوراق بهادار.

مردم را فراهم آورد.

افزایش هزینه‌های بنگاه‌ها در روند فروش اوراق صکوک

با توجه به بررسی‌های انجام‌شده در این مرکز، نرخ تأمین مالی بنگاه‌ها از طریق انتشار صکوک (اوراق مالی اسلامی)» به بررسی موانع و مشکلات تأمین منابع مالی بنگاه‌های اقتصادی پرداخته است. در این گزارش با اشاره به اینکه یکی از مسیرهای متعارف تأمین مالی بنگاه‌ها، انتشار اوراق مالی است که البته سهم این نوع از تأمین مالی در ایران در مقایسه با سایر کشورها پایین‌تر است، به مهم‌ترین موانع پیش‌روی توسعه تأمین مالی بنگاه‌ها از طریق انتشار صکوک در بازار سرمایه پرداخته شده است. این‌چالش‌ها منجر به افزایش هزینه تمام‌شده تأمین مالی، فقدان شفافیت در نحوه توزیع منافع مالی حاصل از انتشار اوراق و در نهایت طولانی‌شدن فرایند انتشار اوراق می‌شود. عدم مداخله مستقیم بانک مرکزی در تعیین نرخ‌های اسمی صکوک و الزام به رتبه‌بندی صکوک و بانی آن و انتشار صکوک بدون کوبی می‌تواند منجر افزایش مشارکت سرمایه‌گذاران در تأمین مالی از طریق صکوک، هزینه‌های مالی و زمانی انتشار صکوک را کاهش دهد. به اعتقاد کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس، یکی از مهم‌ترین پیامدهای نرخ‌گذاری دستوری ناسازگار با شرایط بازار، توزیع غیرشفاف منافع مالی حاصل از انتشار صکوک بنگاه‌ها در بازار سرمایه است. این در شرایطی است که بازار سرمایه به‌عنوان یکی از بازارهای مهم نظام مالی باید از شفافیت بالایی برخوردار باشد و از سوی دیگر سعی کند تا مشارکت حداکثری عامه

اقتصاد

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی اعلام کرد

صکوک با تأکید بر اینکه این گزارش را ندیده است، از تغییر شرایط بازار صکوک نسبت به سال‌های ۹۳ تا ۹۵ خبر می‌دهد. او می‌گوید: اوراق صکوک در دسته‌بندی اوراق بازده بدون ریسک است. یک دوره‌ای برای این اوراق ۲۵ تا ۲۸ درصد سود (اسناد خزانه سودشان به این عدد رسیده بود) در نظر می‌گرفتند اما درحال حاضر چون بورس بازدهی خیلی بالاتری دارد، اوراق برای مردم، شخصیت‌های حقیقی و حقوقی جذاب نیست. وقتی در بورس ماهانه ۲۰ درصد از خریدوفروش سهام می‌توانید پول در بیاورید، چرا باید اوراق صکوک بخرید که سالانه ۲۰ درصد سود می‌دهد. بازده بورس از ابتدای امسال ۱۸۰ درصد بوده است به همین دلیل اوراق صکوک جذاب نیست و منطقی نیست که مردم پولشان را صرف خرید صکوک کنند که ماهانه دو درصد سود می‌دهد.او درباره شرکت‌های پذیرهنویس و مشارکت آنها در خرید اوراق عنوان می‌کند: شرکت‌های پذیرهنویس مجبورند که وقتی یک اوراق منتشر می‌شود، آن اوراق را خریداری کنند. اگر کسی این اوراق را نخرید، پذیرهنویس با شرکت‌های وابسته به این مجموعه، صکوک را خریداری می‌کنند. شرکت‌هایی که اوراق را منتشر می‌کنند، معمولاً شرکت‌های تأمین سرمایه هستند. متعهدهای پذیرهنویسی، شرکت‌های تأمین سرمایه نهادهای مالی متفاوت شامل صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک و... هستند. در واقع متعهد پذیرهنویس یکی از ارکان اوراق است. اوراق برای تأمین مالی پروژه منتشر می‌شود. متعهد پذیرهنویس این اوراق را می‌فروشد، زیرا نمی‌توان اگر کسی اوراق را نخرید، اجرای پروژه را متوقف کرد.به گفته باغانی به ایران هشت تا ۹ شرکت تأمین سرمایه داریم که بیشتر آنها وابسته به بانک‌های خصوصی هستند. این شرکت‌ها باید حداقل ۵۰۰ میلیارد تومان سرمایه داشته باشند و افراد حقیقی نمی‌توانند این مسئولیت را بر عهده بگیرند. او که گزارش‌های مرکز پژوهش‌ها درباره بازار سرمایه را چندان دقیق نمی‌داند، کاهش نرخ سود را دلیل عدم تمایل مردم برای خرید اوراق صکوک می‌داند و یادآور می‌شود: زمانی که اختلاف سود اوراق صکوک با نرخ سود بانکی شش درصد بود، خودم هم اوراق صکوک می‌خریدم اما درحال‌حاضر این کار را نمی‌کنم.این کارشناس بازار سرمایه ادامه می‌دهد: مرکز پژوهش‌ها باید بررسی‌کند اساسا بازار اوراق جذاب هست که در انحصار مجموعه خاصی باشد یا خیر. این اوراق کالایی نیست که صف تقاضا برای آن گذاشته باشند و تمام افراد نتوانند از آن خرید کنند. به نظر من باید روی این مسئله کار شود. مرکز پژوهش‌ها باید موشکافی کند که چرا مردم اوراق صکوک نمی‌خرند. وقتی یک پروژه‌ای مثل جاده تهران-قم آغاز می‌شود و اوراق آن توسط مردم خریداری نمی‌شود، یک نهاد مالی باید برای به خرید این اوراق اقدام کند.

حقوقی صورت پذیرد، سایر انتخاب‌های این اشخاص مثل سپرده‌گذاری در بانک و دریافت سود بانکی، ملاک نرخ‌گذاری قرار می‌گیرد و با توجه به نرخ‌هایی که بانک‌ها عملاً برای سپرده‌های کلان پرداخت می‌کنند، عملاً همان نرخ‌های بازار مینا قرار خواهد گرفت. متعهد پذیرهنویسی هم این مابه‌التفاوت نرخ سود را عملاً در قالب هزینه مربوطه از بنگاه متقاضی می‌گیرد و به این صورت است که در نهایت هزینه تمام‌شده تأمین مالی از طریق انتشار صکوک برای بنگاه افزایش می‌یابد.این فرایند چندین دلالت برای متولی و سیاست‌گذار بازار پول و سرمایه دارد: نخست آنکه هزینه تأمین مالی بنگاه‌ها با این نرخ‌گذاری کاهش نمی‌یابد و چپ‌سایه به دلیل انحصار و عدم شفافیت توسط متعهد پذیرهنویس (شرکت تأمین سرمایه)، افزایش نیز می‌یابد. دوم اینکه افراد کمتری تمایل به خرید اوراق با نرخ اسمی خواهند داشت و مشارکت عموم مردم در بازار اوراق کاهش می‌یابد.

افزایش هزینه‌های بازارگردانی

کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس بر این باورند که اگر مردم از بازار خرید اوراق صکوک خارج شوند، سرمایه‌گذاران مرتبط با متعهد پذیرهنویس به نرخ‌های سود بانکی دست پیدا می‌کنند و خریداران در عرضه عمومی اولی از آن محروم می‌شوند. در نتیجه اساسا بازار اوراق سرمایه‌گذاری نمی‌شود و عده‌ای خاص، نرخ‌های تأمین مالی بازار پول و سرمایه را تحت تأثیر قرار می‌دهند. از سوی دیگر این مسئله منجر به افزایش هزینه‌های بازارگردانی نیز خواهد شد.

عدم جذابیت بازارصکوک برای مردم

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش خود نسبت به خروج مردم از بازار صکوک و ایجاد انحصار در تعیین قیمت این اوراق توسط چند شرکت پذیرهنویس هشدار داده است. علیرضا باغانی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «شرق» درباره دلایل خروج مردم از بازار

بامضای یک قرارداد سه‌جانبه، تا ۱۸ ماه دیگر روزانه یک میلیون بشکه نفت خام از شرق هرمز منتقل می‌شود

زنگنه: صادرات میعانات گازی پارس جنوبی از پایانه جاسک

سهمیه کارت سوخت جایگاه به ۱۵ لیتر کاهش می‌یابد

مصرف سوخت به شبکه داده می‌شود و هیدروکربورهای سنگین‌تر به‌عنوان خوراک پتروشیمی در نظر گرفته خواهد شد. یکی از مهم‌ترین این طرح‌ها، یعنی نفت و شرکت‌های پمپ‌های صنعتی ایران، پمپیان و پتکو امضا شد. این قرارداد در حالی امضا شده است که به گفته مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت (متن)، «۱۸ ماه دیگر در سال ۹۶، شاهد انتقال نفت خام به مخازن ذخیره‌سازی پایانه نفتی جاسک و آماده‌بودن شرایط صادرات نفت از شرق تنگه هرمز خواهیم بود. با اجرای کامل این طرح، زمینه صادرات نفت خام از طریق پایانه جدید جاسک فراهم می‌شود». این اقدام را شاید به نوعی بتوان دوزدن تنگه هرمز هم تغییر بکند. در این مراسم مهم و استراتژیک برای کشور، بین زنگنه، وزیر نفت ایران، علاوه‌بر تشریح اقدامات انجام‌شده در این حوزه، به برخی شبهات در رابطه با سهمیه‌بندی بنزین نیز پاسخ داد.

کاهش سهمیه کارت سوخت جایگاه به ۱۵ لیتر

وزیر نفت گفت: روزی ۳۵ هزار کارت جدید صادر می‌شود و تا آخر مهر

همه کارت خواهند داشت. اما باید این کارت استفاده شود تا اگر زمانی تصمیم بر سهمیه‌بندی شد، مشکلی نداشته باشیم. وزیر نفت در جمع خبرنگاران با اشاره به اینکه در زمینه تأمین ارز برای شرکت‌های سازنده کارت خواهیم کرد، گفت: این شرکت‌ها پمپ‌ساز هستند و الکتروپمپ نمی‌سازند. البته بهره‌برداری از تلمبه‌خانه‌ها نیز برعهده همین شرکت‌ها خواهد بود و باید خودشان حضور داشته باشند و بخشی از پول خود را متناسب با دوران بهره‌برداری دریافت کنند.

زنگنه در مورد شایعات مربوط به وجود گاوگرد با وزیر انرژی روسیه گفت: شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی و سازمان استاندارد به این موارد جواب داده‌اند، اما مشخص نیست چرا این صحبت‌ها مطرح می‌شود.

زنگنه: برای بررسی همکاری‌های ایران و روسیه با نواک دیدار می‌کنم

او درباره سفر به روسیه و صحبت‌های دوجانبه با وزیر انرژی روسیه گفت:

در سفر به روسیه اهداف دوجانبه یکپیری می‌شود. همچنین اجلاس کشورهای صادرکننده گاز و هفته انرژی روسیه نیز برگزار می‌شود. از سوی دیگر با وزیر انرژی روسیه درباره روابط دوجانبه صحبت می‌شود. زنگنه در مورد عدم استقلاک از کارت سوخت شخصی گفت: کاری که باید انجام دهیم این است که مقدار بنزین تحویلی از سوی کارت جایگاه‌داران را به ۱۵ تا ۲۰ لیتر کاهش دهیم، البته تأکید می‌کنم که این سهمیه‌بندی نیست، زیرا افراد با کارت شخصی خود می‌توانند هر مقدار بنزینی که می‌خواهند دریافت کنند. اکنون کمتر از یک میلیون نفر کارت سوخت ندارند و در شهرهای بزرگ همه کارت‌ها صادر شده و برخی از کارت‌ها در باجه‌های پمپ‌ساز مانده است. وزیر نفت ادامه داد: روزی ۳۵ هزار کارت جدید صادر می‌شود. تا آخر مهر همه کارت خواهند داشت، اما باید این کارت استفاده شود تا اگر زمانی تصمیم بر سهمیه‌بندی شد، مشکلی نداشته باشیم.

جمع آوری ۹۶ درصد گازهای همراه در حال سوختن تا ۲ سال آینده

زنگنه در مورد جمع‌آوری گازهای فلر نیز گفت: گازهای فلر دو بخش است؛ یک بخش گازهای همراه نفت است که در شش منطقه اصلی وجود دارد و بیش از ۹۶ درصد آن تا دو سال آینده جمع‌آوری شده و بخشی برای

۱۴۳ میلیون یورو، احداث هزار کیلومتر خط لوله ۴۲ اینچ، احداث ۲۰ مخزن ۵۰۰ هزار بشکه‌ای برای ذخیره‌سازی نفت، ایجاد پایانه بزرگ نفتی در جاسک و ... که همگی با اتکا به توان داخل انجام می‌شود اشاره کرد و گفت: برابند اجرای این طرح، رونق صنایع پایین‌دستی، اشتغال‌زایی و توسعه در منطقه مکران خواهد بود. او با اشاره به بخش دیگری از طرح انتقال نفت خام گوره به جاسک که بر مبنای آن قرار است سه گوی شاور به منظور پهلوگیری کشتی‌های غول‌پیکر (VLCC) در جاسک احداث شود، گفت: شرکت نفت و گاز پارس مناقصه مربوط به این بخش را نیز در چند هفته آینده برگزار می‌کند و مانند برنامه‌ریزی صورت‌گرفته برای استفاده حداکثری از توان شرکت‌های ایرانی در بخش ساخت و تأمین الکتروپمپ‌ها، در این بخش نیز با نظر مثبت وزیر نفت استفاده حداکثری از ظرفیت‌های موجود داخلی مدنظر قرار می‌گیرد. کرباسیان با اشاره به حذف ورق‌های تیسس از چرخه واردات گفت: داخلی‌سازی این ورق‌ها از خروج حدود ۳۰۰ میلیون یورو ارز از کشور جلوگیری کرده است و هم‌اکنون ماهانه ۳۰ هزار تن اسلب تولیدی شرکت فولاد مبارکه در شرکت فولاد اکسین به ورق تبدیل و سرانجام از کارخانه‌های لوله‌سازی به لوله تبدیل می‌شود و تاکنون ۳۰ کیلومتر از این لوله‌ها تحویل نت شده است.

انتقال روزانه یک میلیون بشکه نفت خام از شرق هرمز

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت هم در این مراسم گفت: بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته در طرح انتقال نفت خام از گوره به جاسک که فاز اول آن باید تا ۱۸ ماه آینده به بهره‌برداری برسد، روزانه یک میلیون بشکه نفت خام از شرق هرمز ارسال و ذخیره‌سازی می‌شود و لازم است برای اجرای این طرح همه اجزا هماهنگ باشند. توریج دهقانی با بیان اینکه تولید و تأمین ۵۰ دستگاه پمپ برای طرح عظیم انتقال نفت خام از گوره به جاسک امضا شده تا شاهد افتتاح این پمپ‌ها و دستگاه‌ها در آینده نزدیک باشیم، اظهار کرد: با بهره‌برداری از این طرح نفت خام تولیدی در کشور از گوره به جاسک در شرق تنگه هرمز به وسیله هزار کیلومتر لوله ۴۲ اینچ و پنج ایستگاه تقویت فشار منتقل می‌شود. او افزود: برای این منظور ۱۰ میلیون بشکه تأسیسات ذخیره‌سازی ساخته می‌شود و در بخش دریا احداث اسکله و خط لوله دریایی و گوی شن‌آور برای بارگیری نیز در حال یکپیری است. مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت سرمایه لازم برای اجرای این طرح را ۱.۸ میلیارد دلار ارزی و ۳۵۰ میلیارد تومان اعتبار ریالی دانست و افزود: به دلیل تحریم‌ها تأمین لوله از خارج با مشکل مواجه شده، اما با تلاش متخصصان داخلی این نگرانی برطرف شده است و اکنون شاهد اتفاقات خوبی در این حوزه هستیم. دهقانی با تأکید بر این مسئله که اکنون همه فعالیت‌های اجرایی در تمام نقاط طرح آغاز شده و ۵۰ جبهه کاری مشغول به فعالیت هستند، ادامه داد: با توجه به اینکه طرح انتقال نفت خام از گوره به جاسک طرحی استراتژیک است، لازم است این طرح در زمان مشخص به پایان برسد. او با بیان اینکه در این طرح به سازندگان داخلی اعتماد کرده‌ایم و امیدواریم پاسخ این اعتماد را دریافت کنیم، گفت: برای اولین‌بار برای تأمین تجهیزات پمپ‌های ۲.۵ مگاواتی از ظرفیت داخلی استفاده شده است.

دهک

نگاهی بر نقشه‌راه دولت در حذف یارانه نقدی پر درآمد‌ها

مونا امیری

● از تصویب قانون هفتم‌دسازی یارانه‌ها در دی‌ماه سال ۱۳۸۸ تا امروز، نزدیک به یک دهه می‌گذرد. در این ۱۰ سال، کارشناسان، استادان و صاحب‌نظران بی‌شماری نظرات خود را له و علیه این قانون ارائه داده‌اند. حال به نظر می‌رسد که قطار یارانه برای اقشار پردرآمد به انتهای خط خود رسیده و دولت درصدد حذف یارانه نقدی پردرآمدهاست. قطع یارانه نقدی اقشار پردرآمد، هرچند موافقان زیادی در میان نمایندگان مجلس، کارشناسان، اقتصاددانان و فعالان بخش خصوصی دارد، مخالفانی نیز بین صاحب‌نظران و مسئولان داشته و دارد. یکی از استدلال‌هایی که مخالفان به آن اشاره دارند، آن است که در شرایطی که کشور با مشکلات عدیده اقتصادی مانند رکود تورمی، بی‌کاری، گسترش فقر و نابرابری مواجه است، حذف یارانه‌های نقدی (حتی یارانه اقشار پردرآمد) به صلاح کشور نیست.

یارانه برابر: به نام فقر، به نام ثروت‌مندان

فلسفه وجودی قانون هفتم‌دسازی یارانه‌ها، برقراری عدالت در جامعه و کاهش شکاف طبقاتی میان اغنیاء و فقراست. این در حالی است که اعطای یارانه برابر به همه دهک‌های جامعه، مغایر با این فلسفه وجودی است. بااین‌حال، برخی صاحب‌نظران بر این باور هستند که شرایط اقتصادی فعلی کشور نامطلوب است و برای حذف یارانه‌ها مساعد نیست. برای نمونه، محمدابراهیم محبی- نماینده مردم سنقر، اعلام کرده بود «اکنون زمان مناسبی برای حذف دهک درآمدی نیست؛ چون مردم شرایط اقتصادی خوبی ندارند، همچنین، حسن سبحانی، اقتصاددان و استاد دانشگاه، وضعیت اقتصادی مردم را متفاوت از سال‌های ابتدایی اجرای قانون هفتم‌دسازی یارانه‌ها دانسته و معتقد است اکنون زندگی ده‌ها میلیون نفر از مردم به دریافت یارانه وابسته است.این در حالی است که پژوهش‌های کارشناسی انجام‌شده در این زمینه، حکایت از روند دیگری دارد. به‌عنوان مثال، بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در اردیبهشت ۱۳۹۳، پرداخت یارانه برابر، وضع دهک‌های بالای درآمدی را به میزان بیشتری نسبت به دهک‌های پایین درآمدی بهبود می‌بخشد. بر اساس قانون انکل، یارانه‌های فقیر سهم بیشتری از درآمد‌های خود را صرف مواد خوراکی می‌کنند. این در حالی است که سهم مواد خوراکی از کل درآمد ثروتمندان کمتر است. بنابراین زمانی که یارانه به صورت نقدی به تمام خانوارها اعم از دهک‌های پایین و بالا پرداخت می‌شود، این موضوع حجم نقدینگی را در جامعه بالا می‌برد و موجب ایجاد تورم خواهد شد. در نتیجه، از یک سو قیمت اقلام خوراکی بر اثر تورم افزایش یافه و از سوی دیگر درآمد همه اقشار جامعه نیز به یک میزان بالا رفته است. این‌موضوع برای دهک‌های پایین درآمدی که خوراکی‌ها سهم بیشتری از بودجه خانوارهایشان را تشکیل می‌دهند، زیان‌های رفاهی بیشتری را به همراه دارد. از این‌رو، زمانی که یارانه تنها به اقشار ضعیف جامعه پرداخت شود، به دلیل افزایش درآمد آنها از محل دریافت یارانه، سهم اقلام خوراکی از کل درآمد آنها کاهش خواهد یافت. بنابراین پرداخت یارانه نقدی به اقشار ضعیف نه‌تنها باعث کاهش توان خرید آنها نمی‌شود، بلکه به این استدلال آنها منتفع نیز خواهند شد. علاوه بر پژوهش‌های کارشناسی انجام‌شده، صاحب‌نظران بر این موضوع موافق هستند که اعطای یارانه برابر به همه اقشار جامعه، به مشکلات اقتصادی دامن می‌زند. برای نمونه، میثم موسایی، استاد دانشگاه تهران، بر این باور است: «اینکه به همه اقلام جامعه یارانه تعلق گیرد، امر اشتباهی است. سلاانه حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان به چهار دهک ثروتمند جامعه یارانه تعلق می‌گیرد که این مبلغ خود به اندازه یک سال بودجه عمرانی کشور است. معلوم نیست این سیاست‌های اشتباه تا کجا قرار است ادامه پیدا کند؟».

لایه‌های پنهان مشکلات معیشتی دراعطای یارانه برابر

پرداخت یارانه به صورت عام برِ بودجه دولت فشار وارد می‌آورد و موجب کسری بودجه می‌شود. در اقتصاد ایران، با توجه به روش تأمین کسری بودجه که عمدتاً از طریق استقراض از بانک مرکزی است، کسری بودجه بلافاصله تأثیر خود را روی تورم بر جای می‌گذارد. افزایش تورم پدیدآورنده مشکلات فراوانی برای دهک‌های پایین جامعه است و موجب کوچک‌شدن سفره اقشار فقیر جامعه می‌شود. بنابراین به نظر می‌رسد تشخیص درست خانوارهای نیازمند از بی‌نیاز، موجب خواهد شد ضمن کاهش تراوش منافع یارانه‌ها به خانوارهای ثروتمند و افزایش پوشش آن برای خانوارهای فقیر، هزینه‌های دولت نیز کاهش یابد.طبق قانون هفتم‌دسازی یارانه‌ها، دولت از محل درآمد‌های حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی و نیز درآمد‌های حاصل از فروش نفت، به پرداخت یارانه نقدی اقدام می‌کند. در این برهه زمانی که مجلس به دولت اجازه افزایش قیمت حامل‌های انرژی را نداده و به دلیل تحریم‌ها، درآمد دولت از فروش نفت نیز کاهش یافته است، دولت با کسری منابع برای پرداخت یارانه‌ها مواجه شده است. بنابراین تنها راهی که دولت پیش‌رو دارد، فروش اوراق قرضه دولتی است که نوعی بدهی دولت به مردم تلقی می‌شود و تورم‌انترظاری را به دنبال خواهد داشت.